

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.62.76-89>

УДК 72.021

Парнета Мар'яна Богданівна,

аспірантка

кафедри архітектурного проектування

Національний університет «Львівська політехніка»

mariana.b.parneta@lpnu.ua

<http://orcid.org/0000-0001-9459-3676>

МЕТОДИ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ МЕДІЙНОСТІ АРХІТЕКТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПРОСТОРІВ

Анотація: у статті висвітлюється специфіка методів дослідження медійності архітектури як її інформативної сутності. Існуюча методологічна база дозволяє розглядати архітектурну медійність як відображення певних духовних цінностей та філософських думок суспільства, проте немає чітких рекомендацій щодо вибору конкретних методів її дослідження.

Визначено особливості застосування та структуровано методи дослідження медійності архітектури. Запропоновано поєднання традиційних та новітніх методів для можливості проведення ширшого аналізу медійності архітектури та просторів міста. Виявлено перспективні методи оцінки медійності та з'ясовано їх роль у сучасній архітектурній теорії та практиці.

Ключові слова: медійність архітектури; інформативність архітектури; методи дослідження; міський простір; архітектурний об'єкт; елементи оздоблення.

Постановка проблеми. Методи відіграють головну роль при аналізі медійності архітектурного об'єкта як його інформативної сутності. Вони допомагають структурувати критерії оцінки та оптимізувати процес дослідження. Головною проблемою даної теми є вибір оптимального методу дослідження для оцінки медійності архітектури на різних ієрархічних рівнях: рівні окремих елементів оздоблення, рівні архітектурного об'єкта та рівні міського простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна теорія архітектури налічує чимало методів дослідження, за допомогою яких можна аналізувати медійність архітектури та просторів. Вони висвітлюються у закордонних публікаціях К. Норберга-Шульца [2], Д. Мак-Квейла [12], Д. Сімона [1], М. Мерло-Понті [13]. Серед вітчизняних науковців цю проблематику досліджували Тимофієнко В.І. [17], Криворучко О.Ю. [11], Бархін М.Б. [3], Сухаревський К.В. [16].

Мета дослідження полягає у формуванні уявлень щодо оцінки медійності окремих елементів оздоблення, архітектурних об'єктів та просторів міст, систематизації та класифікації існуючих методів дослідження медійності архітектури та визначення їх ролі у сучасній архітектурній теорії та практиці.

Основна частина. Специфікою даної теми є вивчення інформаційної сутності архітектури та просторів через її матеріальний прояв. Дослідження передбачається провести на трьох ієрархічних рівнях (рис.1) для оптимізації вибору методів.

Рис.1. Ієрархічні рівні дослідження медійності

Найнижчим рівнем у пропонованій системі є рівень окремих елементів оздоблення, у які вкладається певний зміст. Прикладами є меморіальні таблиці, туристичні вказівники, рекламні банери чи декор фасадів [4].

Рівень архітектурних об'єктів передбачає аналіз медійності конкретних будівель через виявлення їхніх характерних. Зазвичай, найбільше інформативності вкрито у громадські об'єкти, такі як музеї, сакральні споруди, адміністративні будівлі. Хоча житлова архітектура теж наділена медійністю (наприклад, за виглядом будівлі можемо зробити висновок про статус її власника), однак вона виконує більш утилітарну функцію.

На рівні міського простору розглядаємо медійність окремих площ, вулиць, скверів. Як правило, це громадські простори, які є місцями комунікації мешканців.

Виділивши окремі ієрархічні рівні об'єктів дослідження медійності, переходимо до характеристики існуючих методів аналізу та оцінки архітектури та просторів, на основі чого зможемо зробити висновки про доцільність їх застосування та тому чи іншому рівні.

Кожен науковець застосовує певні методи дослідження, які поділяють на загальнонаукові, характерні для більшості наук, та спеціальні, що є притаманними лише конкретним науковим сферам (рис.2).

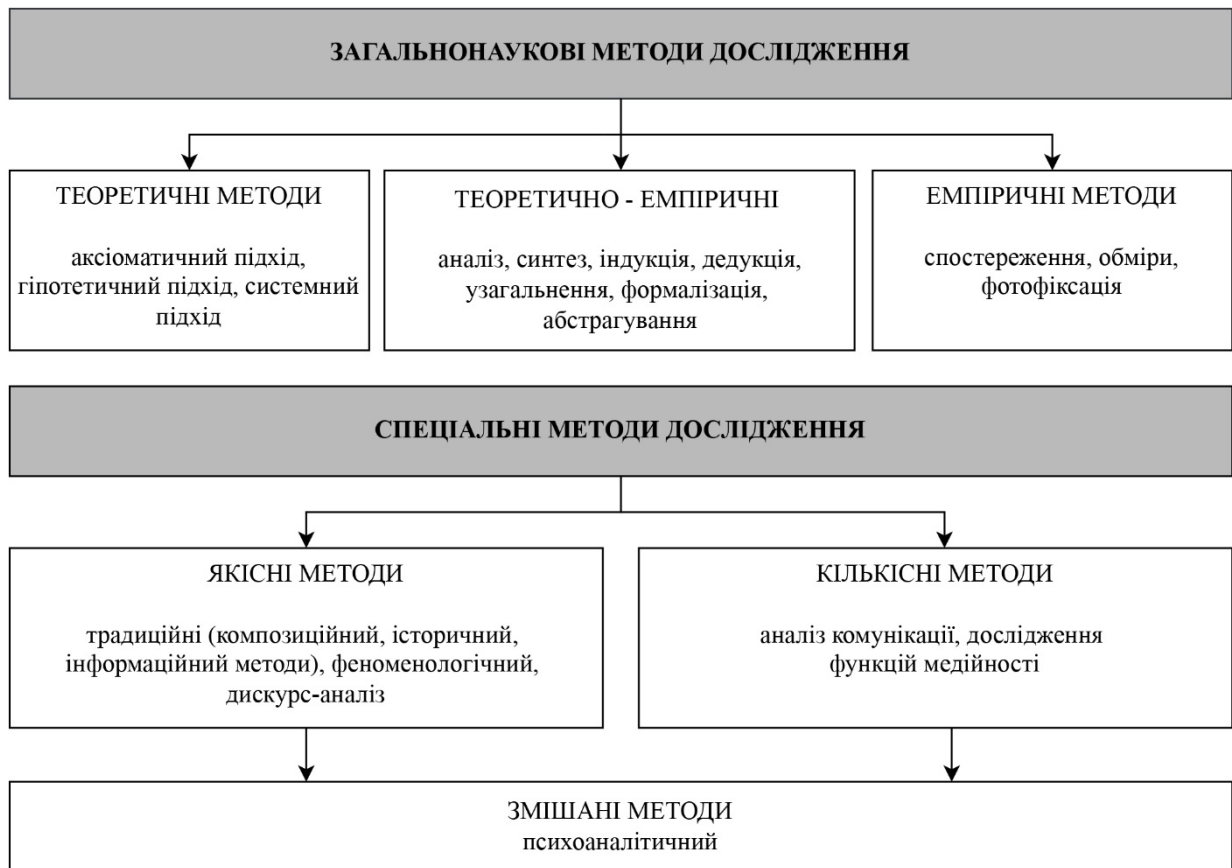

Рис. 2. Методи дослідження медійності архітектури та просторів

При дослідженні медійності архітектурних об'єктів та просторів як їх інформативної сутності перш за все користуються загальнонауковими методами. Це група методів, які є актуальними при вивченні будь-яких галузей, у тому числі теорії архітектури. Загальнонаукові методи в архітектурі можна розділити на три рівні: теоретичний, теоретично-емпіричний та емпіричний [17].

Серед *теоретичних* методів дослідження використовують аксіоматичний, гіпотетичний та системний підхід.

Метод *аксіоматизації* полягає у побудові на основі загальновідомих фактів, що не потребують доведення, (аксіом) концепцій щодо створення медійності архітектури.

Гіпотетичний підхід передбачає накопичення фактичного матеріалу, на основі якого формуються гіпотези щодо медійності та згодом перевіряються на практиці.

Системний підхід пов'язаний зі створенням систем взаємозв'язків елементів чи складових об'єкта. Тобто, скориставшись вищеперерахованими методами, можемо скласти систему із певних критеріїв щодо оцінки медійності архітектури.

До *теоретично-емпіричних* методів належать аналіз, синтез, індукція, дедукція та теоретичні загальнонаукові методи.

Аналіз має на меті виділення в медійності архітектури окремих характеристик та зв'язків між ними.

Синтез полягає у поєднанні трактування різних елементів та характеристик архітектурного об'єкта в одну властивість - медійність.

Метод *індукції* включає перехід від часткових фактів до загальних. Наприклад, досліджуючи медійність архітектури, можемо зробити висновки про негативний вплив на людину надмірної кількості рекламних вивісок та екранів, досліджуючи міське середовище таких міст-мегаполісів як Токіо, Нью-Йорк, Лондон.

Метод *дедукції* навпаки передбачає створення висновків, йдучи від загального для конкретного. Знаючи, що архітектори епохи готики, бароко, ренесансу закладали у свої проекти певний зміст, можемо припустити, що архітектура кожного історичного періоду наділена медійністю.

Узагальнення має на меті перехід від емпіричного аналізу медійності конкретних архітектурних споруд до більш високого ступеню абстракції шляхом виділення спільних ознак, що є в розглянутих об'єктах.

Формалізація - це метод, за допомогою якого результати аналізу медійності архітектури переростають у конкретні теорії, класифікації тощо.

Метод *абстрагування* базується на формуванні образу реального об'єкта за допомогою абстрактного виділення певних ознак, що цікавлять дослідника, та відкиданні інших. За допомогою цього методу можна дослідити глибоку внутрішню сутність медійності архітектури, відкинувши її поверхневі ознаки.

При *емпіричному* дослідженні медійності здійснюють спостереження, обміри та фотофіксацію архітектурних об'єктів. Це дозволяє наочно зрозуміти сутність медійності архітектури, досліджувати цю властивість архітектури у різних частинах світу, порівнювати сучасність з надбаннями попередніх століть. Важливу роль відіграють сучасні технології, які дають змогу детально дослідити архітектурний об'єкт.

Досліджуючи архітектуру та міські простори, варто також звернутись до *спеціальних* методів вивчення змісту медійності, які спрямовані на інтеграцію інформативного змісту в архітектуру. Згідно з теоретичною демаркацією, ці методи можна поділити на кількісні та якісні інтерпретативні дослідження. Різниця між цими методами полягає у тому, що якісні та кількісні методи по-різному систематичні. У перших скрупульозно добирають приклади та не погоджуються з тим, що усі одиниці дослідження однакові. Якісні методи стверджують, що кожна складова має окреме значення, що вимагає ретельної уваги дослідника. У кількісних методах переважає більш загальний підхід, при

якому усі елементи приводять до шаблонних класифікацій і тоді досліджують [12].

Серед *якісних* методів дослідження змісту медійності архітектури можна виділити традиційні, феноменологічні методи та дискурс-аналіз.

Традиційні методи аналізу включають сукупність дій, що дозволяють інтерпретувати медійність архітектури згідно з метою дослідника. Це дозволяє розкрити сутність архітектури, мотивацію та наміри архітектора, який її спроектував. Особливістю традиційних методів є їх суб'єктивність та залежність від цілей дослідника. Висновки щодо одного і того ж об'єкту, що аналізувався різними дослідниками, можуть суттєво відрізнитись [10]. Серед традиційних методів варто виокремити зовнішній та внутрішній компоненти аналізу. Зовнішній аналіз допомагає впевнитись у достовірності інформації, яку виявляє медійність архітектури, зрозуміти умови її створення. Внутрішній аналіз викриває зміст медійності, саму інформативну сутність архітектури.

Поширеними традиційними методами аналізу медійності архітектури та міських просторів є композиційний, історичний, інформаційний.

Композиційний метод оцінює єдність і цілісність форми архітектурного твору, обумовленої його змістом [11]. Композиційні закони в архітектурі є віддзеркаленням природних принципів організації навколишнього світу. Адже узгоджений взаємозв'язок різних форм постійно бачимо навколо себе: відповідність крони дерева його стовбуру, гармонійність природних ландшафтів тощо. Усі елементи збалансовані та перебувають у рівновазі.

Цілісність та єдність композиції проявляються в такій характеристиці як гармонійність [7]. З математичної точки зору поняття гармонії означає пропорційність частин по відношенні одна до одної, яку можна виразити у вигляді певних чисел. Сутність математичного розуміння гармонії полягає в кількості, а не в якості. Якісним вважається естетичне та художнє поняття гармонії, які пов'язані з естетичними переживаннями та з мистецтвом. Об'єкти архітектури та просторів аналізуються за такими характеристиками як симетричність, пропорційність, наявність ритму та метру, статичність, динамічність, присутність модулів тощо.

У гармонії кожен елемент виявляється у своїй відповідності цілісній формі. Завдяки цьому архітектурна форма набуває єдності. Вона не має зайвих елементів та випадкових зв'язків між ними. Тому єдність і цілісність є основою архітектурної композиції. При відсутності цих характеристик архітектура втрачає свою медійність, стає позбавленою змісту.

Прикладом композиційної цілісності та єдності архітектурної форми може бути рівновага її елементів. Прості геометричні форми (куля, куб, конус тощо) в своїй глибинній сутності є цілісними. Проте в архітектурній практиці

поєднання цих простих форм зумовлює створення композиції, що перетворюється на складну форму, в якій необхідно встановити єдність та цілісність за допомогою поєднання якостей простих форм. Це передбачає встановлення певної ієрархії елементів, з яких складається композиція. Таким чином створюється чітка просторова структура. Її головними елементами є доміанти, яким підпорядковується весь архітектурний простір.

Таким чином, композиція є важливою характеристикою при дослідженні медійності архітектури, починаючи від локальних об'єктів і закінчуючи структурою цілого міста.

Історичний метод висвітлює історичні аспекти, при яких об'єкт був споруджений, досліджує розвиток суспільства та його впливу на медійність архітектури. Вивчення історії архітектури спрямоване на розкриття внутрішнього змісту архітектурного твору. Цей метод направлений на виявлення динаміки в художньому мисленні та закономірностей зміни архітектурних прийомів в різні історичні періоди.

Передусім, це важливо для збереження культурної спадщини, що складається з великого різноманіття архітектурних пам'яток. Актуальні проблеми їх збереження та реставрації зумовлюють необхідність у детальному вивченні історії архітектури та її медійності. На жаль, сьогодні в Україні спостерігаємо неналежне та комерційно орієнтоване ставлення до культурної спадщини, а відсутність програм дослідження та відновлення пам'яток сприяє руйнуванню цілісності історичного міського середовища [6].

Інформаційний метод вивчає манеру наповнення об'єкта інформацією [3]. Часто цей метод застосовує систему прямих і зворотних зв'язків. Процес проектування медійності архітектури формується за рахунок обміну інформацією між представниками різних спеціальностей і архітекторами. Прямі зв'язки передбачають комунікацію «архітектор - представник суміжної спеціальності», «архітектор – замовник», «архітектор - суспільний менталітет». Зворотні зв'язки оптимізують задум архітектурного об'єкта, роблять архітектурне рішення таким, що відповідає існуючим технологіям будівельного виробництва, умовам експлуатації тощо. Цей метод робить для учасників архітектурного процесу інформацію доступною та наділяє її змістом [18].

Феноменологічний метод аналізу ідентифікує базові змісти, які транслює медійність архітектури, дає можливість дослідити емоційний аспект переживань спостерігачем цих змістів [8]. Це нагадує аналіз літературного твору. Цей метод дає уявлення про феноменологію архітектури та феномен медійності архітектурного простору.

Це філософський метод в архітектурі, заснований на взаємозв'язку між людиною і світом та який розглядає об'єкти та суб'єкти в їх поєднанні.

Феноменологія інтегрує візуальні архітектурні комунікації в природне та антропогенне середовища та полягає не лише у зоровому сприйнятті, а включає почуття, розум, інтуїцію [1]. Феноменологія в архітектурі протиставляється раціоналізму. Феноменологічні ознаки медійності архітектури допомагають вивести архітектуру на рівень почуттів і в такий спосіб наблизити її до людини.

Феноменологію медійності архітектури доволі описує французький філософ Моріс Мерло-Понті [13]. Він стверджує, що один і той самий об'єкт у різних середовищах сприйматиметься по-різному. У цьому полягає контекст архітектури та її медійності. Контекст також створює оточення людей. Це яскраво виражається у порівнянні різних районів міста, у яких споруджують однакові об'єкти (наприклад, мережа супермаркетів).

При дослідженні вербальних знаків медійності варто виділити комунікативність (тобто зверненість до людини). Сучасне місто фактично можна розглядати як масштабний текст зі складною композиційною структурою. Кожне місце як інформативне середовище для життя людини має так званий «мовний код» [15]. Виявлення цього коду дає можливість зрозуміти сутність місця та зберегти його в автентичному вигляді. У філософії архітектури є поняття «дух місця» («genius loci» – з лат. «дух-покровитель») – особлива атмосфера, що притаманна лише конкретному місцю, в чому й полягає його неповторність. Медійність архітектури у свою чергу має безпосередній зв'язок із «духом місця», адже трансформує його сутність. Переважно кожне сучасне місто має ареал історичної забудови, у яку виникає потреба вписувати нові об'єкти. Робити це необхідно таким чином, щоб не зруйнувати «дух місця».

Норвезький теоретик архітектури К. Норберг-Шульц розробив метод феноменологічного аналізу, який описав у своїй праці «Геній місця: до феноменології архітектури» [2]. Суть даного методу полягає у гармонійному поєднанні автентичної та сучасної символіки у міському середовищі, завдяки чому воно залишатиметься цілісним. Актуальність обумовлена тим, що сучасне суспільство втрачає зв'язок з тим, що нас оточує. Нові архітектурні об'єкти часто проєктують без врахування автентичних ознак міста. На фасадах накопичуються дисгармонійні вивіски та банери, що не пов'язані за змістом та виглядом з існуючою медійністю архітектури міста.

Дискурс-аналіз являє собою систему взаємопов'язаних символів, які є матеріалізацією людського досвіду, вираженням суспільних цінностей за допомогою символів [19]. Методика дискурс-аналізу у лінгвістиці була запропонована Т. А. ван Дейком, згідно якої аналіз полягає у виявленні в структурі тексту прихованих змістів. Такий аналіз можна застосувати не лише у лінгвістиці, а й в архітектурі для опису семантики її форм. Символічний опис

ставить на перше місце культурне значення архітектурного об'єкта, прийняте в рамках певних культурних традицій (наприклад, метафора купольного склепіння як небесної сфери). При цьому одна і та ж форма може по-різному трактуватись у різних культурних контекстах [16]. Цей метод також характеризує поняття мови і мовлення в архітектурі, дає характеристику зв'язків між різними архітектурними елементами. Архітектурний простір розглядається як архітектурний текст. Це дозволяє оцінити медійність на різних ієрархічних рівнях: на рівні окремих архітектурних засобів, на рівні цілого архітектурного об'єкта, на рівні архітектурного простору, на рівні міста.

До кількісних методів дослідження медійності архітектури належать аналіз комунікації та дослідження функцій медійності.

Згідно *аналізу комунікації* архітектурний об'єкт може бути створений у будь-якому стилі, в будь-якому місці та часі. Важливо, щоб він був наділений медійністю, яка використовується для передачі інформації. Головним завданням цього методу є виявлення інформативної комунікації між людиною та архітектурою. Об'єктами аналізу можуть бути не лише матеріальні та візуальні засоби, а також звуки та запахи, що пов'язані з певною інформацією (наприклад, шум біля залізничного вокзалу чи запах випічки біля пекарні).

Дослідження функцій медійності як метод полягає у з'ясуванні ролі медійності архітектури у міському середовищі. При цьому архітектуру розглядають у рамках типологічної класифікації, не зважаючи на особливості розміщення, стилістики, історії самого об'єкта. Цим методом користувався Ле Корбюзьє, аналізуючи архітектурний простір за функцією. Архітектор виділяє простір дії, простір контактів, простір для руху та естетичний простір [9].

Завдяки цьому методу розкриваються внутрішні зв'язки, обумовлені призначенням будівлі, технологічними процесами, що відбуваються у ній. Основна ціль архітектурного твору полягає у прагненні задовольнити матеріальні і духовні потреби суспільства у сьогоденні. На функціонування медійності архітектури впливають рівень розвитку техніки, особливості культури, кліматичні та економічні умови.

На початковій стадії проектування архітектор визначає обов'язкові та бажані функції медійності. Після цього концепція перетворюється у функціональну схему, яка пізніше переростає у наділені медійністю конкретні архітектурні форми. Як казав відомий архітектор Френк Ллойд Райт: «Форма визначається функцією, але перевершує її, оскільки художня уява може її супроводжувати без збитку для неї» [14].

Деякі методи важко віднести до однієї з описаних груп: кількісних чи якісних. Тому такі методи прийнято вважати змішаними. Це перспективна

група у методології, яка є новаторською для теорії архітектури. Одним з таких є *психоаналітичний* метод, що передбачає вивчення медійності архітектури, зосереджуючись на відношенні людини до архітектурного середовища з точки зору психології. Професор кафедри психології Львівського національного університету ім. І. Франка Грабовська С.Л. за допомогою цього методу представила модель впливу архітектурного середовища на психічне здоров'я його жителів, що складається із когнітивного компоненту (сприймання архітектурного середовища, ставлення до нього), афективного компоненту (емоційного ставлення), особистісно-мотиваційного компоненту (задоволення потреби в безпеці, самореалізації тощо), поведінкового компоненту (сприяння певним видам діяльності, можливості спілкування з іншими тощо) [5]. Наприклад, цей метод є важливим для того, щоб дослідити, який вплив на спостерігача має реклама на архітектурних об'єктах [12].

Розглянувши особливості методів щодо оцінки медійності архітектури, можемо пов'язати їх ієрархічними рівнями дослідження медійності. Загальнонаукові методи дослідження є рівноцінно важливими для кожного рівня сформульованої ієрархії, адже вони є універсальними. Натомість спеціальні методи варто використовувати в залежності від об'єкта дослідження. На рівні міського простору доцільними будуть композиційний, історичний, інформаційний, феноменологічний методи та аналіз комунікації. Вони дають змогу оцінити існуючу медійність міського простору та прийняти заходи для її перспективного розвитку.

На рівні архітектурного об'єкта найперше увагу потрібно приділити дослідженню функцій медійності, щоб з'ясувати роль інформативної сутності даного об'єкта. Для цього потрібно звернутись до історії, проаналізувати композиційні особливості та виявити його феноменологічні ознаки.

Медійність на рівні елементів оздоблення найоптимальніше досліджувати методом дискурс-аналізу, що дає змогу виявити та інтерпретувати символи, які є матеріалізацією людського досвіду та вираженням суспільних цінностей. Доповнити дослідження допоможуть традиційні методи.

Змішані методи дослідження, які тільки починають з'являтися, є актуальними у застосуванні для усіх ієрархічних рівнів дослідження медійності. Так, згаданий у статті психоаналітичний метод дає змогу аналізувати вплив на психічний стан людини як міського простору, так і архітектурних об'єктів чи окремих елементів оздоблення.

Висновки. 1) В статті розглянуто феномен медійності архітектури, який потребує методологічного осмислення. Аналіз наявних джерел показує, що на сьогоднішній час немає системного інструментарію дослідження інформативної сутності архітектури та просторів.

2) Проаналізовано наявні архітектурно-урбаністичні методи, які можуть бути застосовані при дослідженні порушеної теми. Їх систематизація та класифікація дає можливість оптимізувати процес аналізу та оцінки медійності архітектурних об'єктів та просторів. При дослідженні використовують загальнонаукові та спеціальні методи. Вони дозволяють комплексно оцінити медійність архітектурного об'єкта чи простору за необхідними науковцю критеріями та зробити певні висновки.

3) Розуміння феномену медійності дозволяє підібрати методи в залежності від ієрархічного рівня дослідження (простір, об'єкт, окремий елемент). Особливо актуальними методами оцінки медійності є ті, що базуються на міждисциплінарному підході, адже вони дозволяють досліджувати архітектуру та простори міст з різних точок зору, залучаючи спеціалістів з різних наукових галузей.

Список джерел

1. David Seamon, Robert Mugerauer. *Dwelling, Place and Environment. Towards a Phenomenology of Person and World.* Netherlands: Springer, 1985. 310 p.
2. Norbert-Schulz Christian. *Genius loci. Towards a phenomenology of architecture* Edinburgh: College of art library, 2004. 288 p.
3. Бархин М. Б. *Методика архитектурного проектирования в системе архитектурного образования.* М.: Стройиздат, 1969. 224 с.
4. Габрель М. М., Парнета Б. З., Парнета М. Б. Символи, семантика та медійність архітектури та простору міст. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference.* Berlin: MDPC Publishing, 2021. С. 359-363.
5. Грабовська С. Л., Липецька А. С. Взаємодія людини з архітектурний середовищем: теоретичний ракурс. *HABITUS. Науковий журнал з соціології та психології.* Одеса, 2020. Вип.13. С. 117 - 122. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.13-1.18>.
6. Драгомирецька Н. М., Дружинін С. С., Думинська С. В. та ін. *Сучасний сталий розвиток в сфері культури: зарубіжний досвід для України: монографія.* Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 238 с.
7. Жмурко Ю. В. *Композиція. Конспект лекцій. Частина 2.* Х.: ХНАМГ, 2010. 72 с.
8. Карпенко З. С. *Суб'єкт. Вчинок. Філософсько-психологічні студії.* К.:Либідь, 2006. С. 157 - 175.
9. Кириллова Л. И., Стригалева А. А., Хан-Магомедов С. О. и др. *Теория композиции в советской архитектуре.* М.:Стройиздат, 1986. 256 с.

10. Костенко Н. В., Іванов В. Ф. Досвід контент-аналізу. Моделі та практики. К.: Центр вільної преси, 2003. 141 с.

11. Криворучко О. Ю. Методи дослідження сучасної архітектури: матриця аналізу архітектурних об'єктів деконструктивізму. *Вісник Національного університету «Львівська Політехніка»*. Л.: Видавництво Національного університету «Львівська Політехніка», 2006. Вип. 568. С. 89 - 97.

12. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Л.: Літопис, 2010. С. 301-328.

13. Мерло-Понти М. Феноменологія восприяття. СПб: «Ювента», «Наука», 1999. 466 с.

14. Райт Френк Ллойд. Будущее архитектуры. М.: Госстройиздат, 1960. 247 с.

15. Снітко, І., Курушина, М. Автентична та сучасна символіка в архітектурному й культурному просторі міста. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Х., 2018. Вип. 26. С. 33-43.

16. Сухаревський К. В., Хараборська, Ю. О. Типи методологічних підходів дослідження стильових ознак архітектури. *Архітектурний вісник КНУБА*. К.: КНУБА, 2017. Вип. 11. С. 178-181.

17. Тимофієнко В. І. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття. К.: Вид-во Ін-ту проблем сучасного мистецтва, Головкиївархітектура, 2002. 472 с.

18. Франків Р. Б. Особливості розвитку української архітектури пострадянського періоду (1991-2001 рр.). дис. канд. архітектури: Теорія та історія архітектури – 181 – 18.00.01. Л., 2004. 239 с.

19. Шевченко А. И. Сборник научных трудов «Теория коммуникации & прикладная коммуникация». *Вестник Российской коммуникативной ассоциации*. Ростов н/Д: ИУБиП, 2002. Вип.1. С. 181 - 192.

References

1. David Seamon, Robert Mugerauer. (1985). *Dwelling, Place and Environment. Towards a Phenomenology of Person and World*. Netherlands: Springer. 310 p. (in English)

2. Norbert-Schulz Christian. (2004). *Genius loci. Towards a phenomenology of architecture* Edinburgh: College of art library. 288 p. (in English)

3. Barkhyn M. B. (1969). *Methodology of architectural design in the system of architectural education*. [Metodyka arkhytekturnoho proektyrovanyia v systeme arkhytekturnoho obrazovanyia] М.: Stroiyzdat. 224 p. (in Russian)

4. Habrel M. M., Parneta B. Z., Parneta M. B. (2021). Symbols, semantics and media formation of architecture and urban spaces. [Symvoly, semantyka ta mediinist arkhytektury ta prostoru mist] *Modern scientific research: achievements, innovations*

and development prospects. *Proceedings of the 6th International scientific and practical conference*. Berlin: MDPK Publishing. P. 359-363. (in Ukrainian)

5. Hrabovska S. L., Lypetska A. S. (2020). Human interaction with the architectural environment: a theoretical perspective. [Vzaiemodiia liudyny z arkhitekturnyi seredovyschem: teoretychnyi rakurs] *HABITUS. Naukovyi zhurnal z sotsiologii ta psykholohii*, 13. Odesa, 2020. P. 117 - 122. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.13-1.18>. (in Ukrainian)

6. Drahomyretska N. M., Druzhynin S. S., Dumynska S. V. (2019). Modern sustainable development in the field of culture: foreign experience for Ukraine: monograph. [Suchasnyi stalyy rozvytok v sferi kultury: zarubizhnyi dosvid dlia Ukrainy: monohrafiia] Odesa: ORIDU NADU. 238 p. (in Ukrainian)

7. Zhmurko Y. V. (2010). Composition. Lecture notes. Part 2. [Kompozytsiia. Konspekt lektsii. Chastyna 2] Kh.: KhNAMH. 72 p. (in Ukrainian)

8. Karpenko Z. S. (2006). Subject. Act. Philosophical and psychological studies. [Subiekt. Vchynok. Filosofsko-psykholohichni studii] K.:Lybid. P. 157 - 175. (in Ukrainian)

9. Kyrylova L. Y., Stryhalev A. A., Khan-Mahomedov S. O. (1986). Composition theory in Soviet architecture. [Teoriia kompozytsyy v sovetskoii arkhytekturi] M.:Stroiizdat. 256 p. (in Russian)

10. Kostenko N. V., Ivanov V. F. (2003). Experience of content analysis. Models and practices. [Dosvid kontent-analizu. Modeli ta praktyky] K.:Tsentr vilnoi presy. 141 p. (in Ukrainian)

11. Kryvoruchko O. Y. (2010). Methods of research of modern architecture: a matrix of analysis of architectural objects of deconstructivism. [Metody doslidzhennia suchasnoi arkhytektury: matrytsia analizu arkhitekturnykh ob'ektiv dekonstruktyvizmu] *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska Politekhnika»*, 568. L.: Vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu «Lvivska Politekhnika». P. 89 - 97. (in Ukrainian)

12. Mak-Kveil D. (2010). Theory of mass communication. [Teoriia masovoi komunikatsii] L.: Litopys. P. 301-328. (in Ukrainian)

13. Merlo-Ponty M. (1999). Phenomenology of perception. [Fenomenolohyia vospriiatyia] SPb:«Iuventa»,«Nauka». 466 p. (in Russian)

14. Wright Frank Lloyd. (1960). The future of architecture. [Budushchee arkhytektury] M.:Hosstroizdat. 247 p. (in Russian)

15. Snitko, I., Kurushyna, M. (2018). Authentic and modern symbols in the architectural and cultural space of the city. [Avtentychna ta suchasna symvolika v arkhitekturnomu i kulturnomu prostori mista] *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina*, 26. P. 33-43. (in Ukrainian)

16. Sukharevskiy K. V., Kharaborska, Y. O. (2017). Types of methodological approaches to the study of stylistic features of architecture. [Типу metodolohichnykh pidkhodiv doslidzhennia stylovykh oznak arkhitektury] *Arkhitekturnyi visnyk KNUBA, 11*. K.: KNUBA. P. 178-181. (in Ukrainian)

17. Tymofiienko V. I. (2002). Architecture and monumental art: Terms and concepts. [Arkhitektura i monumentalne mystetstvo: Terminy ta poniattia] K.: Vydvo In-tu problem suchasnoho mystetstva, Holovkyivarkhitektura. 472 p. (in Ukrainian)

18. Frankiv R. B. (2004). Features of the development of Ukrainian architecture of the post-Soviet period (1991-2001). dis. Cand. of Architecture: Theory and History of Architecture - 181 - 18.00.01. [Osoblyvosti rozvytku ukrainskoi arkhitektury postradianskoho periodu (1991-2001 rr.). dys. kand. arkhitektury: Teoriia ta istoriia arkhitektury – 181 – 18.00.01.] 239 p. (in Ukrainian)

19. Shevchenko A. Y. (2002). Collection of scientific works "Communication Theory & Applied Communication". [Sbornyk nauchnykh trudov «Teoriia kommunykatsyy & prykladnaia kommunykatsyia»] *Vestnyk Rossyiskoi kommunykativnoi assotsyatsyy. 1*. Rostov n/D: YUByP. P. 181 - 192. (in Russian)

Аннотация

Парнета Марьяна Богдановна, аспирант кафедры архитектурного проектирования, Национальный университет «Львовская политехника».

Методы анализа и оценки медийности архитектурных объектов и пространств

В статье освещается специфика методов исследования медийности архитектуры как ее информативной сущности. Существующая методологическая база позволяет рассматривать архитектурную медийность как отражение определенных духовных ценностей и философских мнений общества, однако нет четких рекомендаций по выбору конкретных методов исследования.

Определены особенности применения и структурировано методы исследования медийности архитектуры. Предложено сочетание традиционных и новейших методов для возможности более широкого анализа медийности архитектуры и пространств города. Выявлены перспективные методы оценки медийности и их роль в современной архитектурной теории и практике.

Ключевые слова: медийность архитектуры; информативность архитектуры; методы исследования; городское пространство; архитектурный объект; элементы отделки.

Annotation

Mariana Parneta, postgraduate, Department of Architectural Design, Lviv Polytechnic National University.

Methods of analysis and evaluation of media formation of architectural objects and spaces

The article highlights the specifics of methods for research the media formation of architecture as its informative essence. The existing methodological base allows us to consider architectural media formation as a reflection of spiritual values and philosophical thoughts of our society, but there are no clear recommendations to choice correct methods of its research. To identify possible features of media formation and optimize the choice of methods for its evaluation, the object of research is divided into three hierarchical levels - urban space, architectural object and separate elements of decoration.

The set of knowledge about architectural media formation contributes to the accumulation of methods of its research, which creates the need for their understanding and structuring. The existing methods of research of media formation of architecture and urban spaces with their further classification are represented. This systematization makes it possible to find new facts about the media formation of architecture and to establish links between them, regardless of the degree of research on this topic.

Peculiarities of application of methods at different hierarchical levels of research of media formation of architecture are determined. A combination of traditional and modern methods makes a possibility of conducting a broader analysis of the media formation of architecture and spaces of the city. Particular attention is paid to the involvement of methods from other scientific fields, which contributes to new results.

Promising methods of media formation assessment have been identified and their role in modern architectural theory have been established. Systematization of methods of research of media architecture is also intended for application in the practical activities of the architects.

Keywords: media formation of architecture; informativeness architecture; research methods; urban space; architectural object; decorating elements.